KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Zastępca Przewodniczącego
Wojciech Kwaśniak

DLB/DLB_WL1/700/54/1/2016

Warszawa, 2016-05-19

Zarządy i Rady Nadzorcze
banków krajowych

Szanowni Państwo,

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, wdrażając rozwiązania przyjęte w CRD IV, wprowadziła do ustawy Prawo bankowe (art. 22aa) określenie wymogów, które powinny być spełnione przez członków zarządu i rady nadzorczej banku. Wymogi te obejmują:

1) kwalifikacje, tj. posiadanie wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiednich do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków oraz dawanie rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków,
2) pełnienie ograniczonej liczby funkcji członka zarządu lub rady nadzorczej w innych podmiotach,
3) zdolność do kierowania się niezależnością osądu,
4) odpowiedniość z punktu widzenia potrzeby zapewnienia niezbędnych kwalifikacji danego organu jako, całości (kwalifikacji kolektywnych).

Jak wynika z przepisów ustawy Prawo bankowe obowiązek zapewnienia spełnienia tych wymogów spoczywa na banku. Zgodnie z art. 22 ust. 2 oraz art. 22a ust. 1 ustawy Prawo bankowe, walne zgromadzenie, powołując lub odwołując członków rady nadzorczej banku, a rada nadzorcza, powołując lub odwołując członków zarządu banku, uwzględniają ocenę spełniania przez powoływane lub odwoływane osoby omawianych wymogów. Podkreślić przy tym należy, że obowiązek spełniania przez członków zarządu i rady nadzorczej wymogów wskazanych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe ma charakter ciągły, co oznacza, że zapewnienie przez bank spełniania tych wymogów nie może ograniczać się jedynie do oceny dokonywanej w związku z powołaniem lub odwołaniem. Zasady realizacji obowiązków banków w omawianym zakresie, w tym w szczególności kryteria oceny spełniania wymogów kwalifikacyjnych zostały określone w opublikowanych w dniu 22 listopada 2012 r. wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących kluczowe funkcje w instytucji kredytowej. Stosowanie tych wytycznych zostało zalecone bankom w piśmie Z-cy Przewodniczącego KNF z dnia 17 kwietnia 2013 r. (znak: DLB/DLB_WL1/703/2/1/2013). Banki powinny stosować te wytyczne do czasu przyjęcia przez KNF Rekomendacji Z, której projekt KNF przekazała do konsultacji publicznych w grudniu 2015 r.

Odnosząc się do podstawowych zasad dotyczących dokonywanej przez bank oceny spełniania wskazanych w ustawie Prawo bankowe wymogów kwalifikacyjnych dla członków zarządu i rady nadzorczej, należy w pierwszej kolejności zauważyć, że bank powinien dokonywać tej oceny w następujących sytuacjach:

1) w przypadku zamiaru powierzenia stanowiska członka zarządu lub rady nadzorczej – w odniesieniu do osoby przewidzianej do objęcia tego stanowiska,
2) w przypadku zmiany zakresu obowiązków danego członka zarządu lub rady nadzorczej,
3) w każdym uzasadnionym przypadku, gdy zachodzą wątpliwości co do posiadania odpowiednich kwalifikacji przez danego członka zarządu lub rady nadzorczej.

Ponowna ocena tej samej osoby może ograniczać się do zbadania, czy w obliczu danej okoliczności – istotnej z punktu widzenia oceny (np. zmiana zakresu obowiązków), osoba ta nadal spełnia wymogi kwalifikacyjne. Za zapewnienie właściwego doboru i oceny spełniania wymogów przewidzianych dla członków rady nadzorczej i zarządu odpowiedzialne są organy banku właściwe do podjęcia decyzji o obsadzie określonych funkcji, czyli odpowiednio – walne zgromadzenie (zebranie przedstawicieli) i rada nadzorcza. Oczywiście, nie oznacza to, że cały proces oceny musi zostać przeprowadzony samodzielnie przez te organy. Stosownie do możliwości banku i przyjętych w banku rozwiązań organizacyjnych, możliwy jest udział w procesie oceny zarówno jednostek wewnętrznych banku (np. HR, komórka *compliance*, biuro zarządu itp.), jak i podmiotów zewnętrznych (firmy doradcze). Kluczowym jest, aby organy odpowiedzialne za ocenę (podejmujące decyzję w przedmiocie oceny) miały zapewniony rzetelny, wyczerpujący i dobrze udokumentowany materiał decyzyjny. W tym celu w procesie oceny należy unikać sytuacji i narzędzi, które mogłyby wywoływać wątpliwości co do kompletności lub rzetelności, w tym bezstronności oceny. W szczególności nie powinno opierać się oceny wyłącznie na samoocenie (ocenie wzajemnej) czy deklaracjach członków organu i należy dążyć do możliwie najbardziej obiektywnej weryfikacji pozyskiwanych informacji i ocen. Również opracowywanie oceny wyłącznie przez pracowników podległych osobom ocenianym nie wydaje się rozwiązaniem dobrze wpisującym się w zasady zapobiegania konfliktom interesów. Powyższe kwestie powinny zostać rozstrzygnięte i szczegółowo opisane w stosownych regulacjach wewnętrznych banku. Zauważyć też należy, że zgodnie z wspomnianymi wyżej wytycznymi EUNB, jak również projektem Rekomendacji Z, ocenie na podobnych zasadach podlegają też osoby pełniące (mające pełnić) kluczowe funkcje w banku.

Zgodnie z art. 22 ust. 3 i art. 22a ust. 2 ustawy Prawo bankowe, niezwłocznie po powołaniu rady nadzorczej albo zarządu lub po dokonaniu zmiany składu tych organów, bank obowiązany jest przekazać KNF informację o tym fakcie oraz o spełnieniu przez osoby, których dotyczy informacja, wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe. Jak wyraźnie wskazuje przywołany przepis informacja o spełnianiu wymogów wynikać ma z przeprowadzonej przez właściwy organ banku oceny. Z tych względów informacja ta nie może ograniczać się jedynie do deklaracji, że wymogi zostały spełnione, względnie – że przeprowadzona ocena jest pozytywna. W informacji tej należy natomiast przedstawić okoliczności i kryteria wzięte pod uwagę w procesie oceny oraz okoliczności i kryteria

pominięte w tym procesie, jak również uzasadnienie wyniku oceny w świetle tych okoliczności i kryteriów. Jedynie w przypadku informacji przekazywanej KNF w związku z odwołaniem członka zarządu lub rady nadzorczej, jeżeli odwołanie nie jest skutkiem ponownej oceny lub jeżeli ocena przeprowadzona w związku z odwołaniem nie daje wyników odmiennych od wcześniej komunikowanych, dopuszczalne jest ograniczenie tej informacji do stwierdzenia, że ocena danej osoby przekazana wcześniej pozostaje aktualna. Mając na względzie, iż ocena spełniania wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe powinna być dokonywana przed powołaniem danej osoby do pełnienia funkcji członka zarządu lub rady nadzorczej, w przypadku funkcji, których powierzenie wymaga zgody KNF (tj. prezesa zarządu banku lub członka zarządu odpowiedzialnego za ryzyko istotne w działalności banku), ocena powinna być przeprowadzona także przed złożeniem do KNF wniosku o wyrażenie takiej zgody, zaś omówiona wyżej informacja o ocenie powinna być dołączona do takiego wniosku.

Niniejsze pismo adresowane jest do zarządów i rad nadzorczych wszystkich banków krajowych, tym niemniej uwagi w nim zawarte powinny przy najbliższej okazji zostać przekazane także walnym zgromadzeniom lub zebraniom przedstawicieli banków. Banki zrzeszające banki spółdzielcze proszone są o przekazanie treści niniejszego pisma zrzeszonym bankom spółdzielczym.

Z-ca PRZEWODNICZĄCEGO
Komisji Nadzoru Finansowego